

The background of the entire page is a collage of Euro banknotes and coins. In the upper section, there are 100 Euro and 200 Euro banknotes. In the lower section, there are several stacks of Euro coins, including 1 Euro and 2 Euro coins, resting on a 100 Euro banknote. The overall color palette is dominated by blues, greens, and yellows, reflecting the colors of the Euro currency.

Herindelingscan

Doetinchem - Oude IJsselstreek

≡ provincie
Gelderland

Onderzoek naar de financiële levensvatbaarheid
van de nieuwe gemeente

januari 2013

Herindelingscan Doetinchem & Oude IJsselstreek

januari 2013

Documentinformatie

Aanvrager:	Colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Doetinchem en Oude IJsselstreek
Opsteller:	provincie Gelderland K. Peeters
Versie:	Definitief
Datum:	25 januari 2013
Distributie:	1 februari 2013 Colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Doetinchem en Oude IJsselstreek 5 februari 2013 Gemeenteraad van Doetinchem Gemeenteraad van Oude IJsselstreek
Onderzoeksvraag:	De colleges van Doetinchem en Oude IJsselstreek hebben verzocht om onderzoek te doen naar een ambtelijke en bestuurlijke fusie. De onderzoeksvraag is in welke mate de nieuw te vormen gemeente financieel levensvatbaar is.
Doel van dit rapport:	Beantwoorden van de onderzoeksvraag middels een beeld van de voornaamste wijzigingen ten aanzien van de baten en lasten die samengaan met de beoogde herindeling, zodat de raden van de afzonderlijke gemeenten hierover een geïnformeerd besluit kunnen nemen.

Inhoudsopgave

Bestuurlijke samenvatting	7
1. Inleiding	9
1.1 Doel van de herindelingscan	9
1.2 Uitgangspunten	9
1.3 Wettelijk kader: Herindelen betekent wet Arhi	9
1.4 Maatwerk	10
1.5 Leeswijzer	10
2. Kenmerken	11
2.1 Structuurkenmerken huidige gemeenten	11
2.2 Structuurkenmerken nieuwe gemeente	11
2.3 Bevolkings- en huishoudensontwikkeling	12
2.4 Gevolgen krimp	13
3. Financiële effecten	15
3.1 Financiële positie gemeente	15
3.2 Algemene uitkering	19
3.3 Tijdelijke verdeelmaatstaf	19
3.4 Gevolgen regeerakkoord Rutte II	21
3.5 Effect op de belasting (woonlasten)	21
4. Weerstandsvermogen	22
4.1 Weerstandscapaciteit	22
4.2 Risico's	23
5. Grondexploitatie	24
6. Conclusie	26
BIJLAGEN	
Bijlage 1: Samengevoegde begroting 2013 & 2014	28
Bijlage 2: Samengevoegde begroting 2015 & 2016	29
Bijlage 3: Gevolgen regeerakkoord Rutte II	30
Bijlage 4: Maatstaventabel	31
Bijlage 5: Effect algemene uitkering	32
Bijlage 6: Tijdelijke verdeelmaatstaf 2013	33
Bijlage 7: Kernenoverzicht 2011	34
Bijlage 8: Bevolkingsprognose	35
Bijlage 9: Bronmateriaal	36

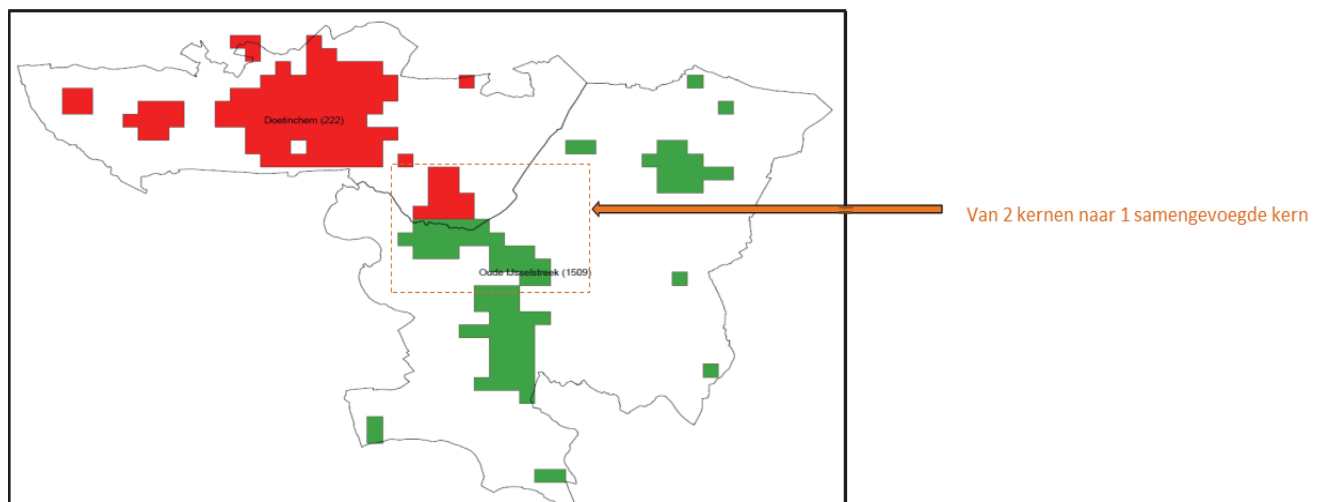
Bestuurlijke samenvatting

In het voorjaar van 2012 hebben de colleges van burgemeester en wethouders van Doetinchem en Oude IJsselstreek aangegeven onderzoek te willen doen naar een ambtelijke en bestuurlijke fusie van deze gemeenten. Op verzoek van de colleges van burgemeester en wethouders van de twee gemeentes heeft de provincie Gelderland een herindelingscan uitgevoerd naar de financiële levensvatbaarheid van de nieuw te vormen gemeente.

De provincie Gelderland heeft in samenwerking met een financiële werkgroep de primaire meerjarenbegroting 2013 – 2016 als basis gehanteerd voor de herindelingscan. Voor de berekening van de algemene uitkering zijn de gegevens van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) gebruikt.

Structuur nieuwe gemeente

De structuurkenmerken zijn in hoge mate bepalend voor de hoogte van de algemene uitkering van de nieuwe gemeente. In vergelijking tot de huidige situatie hebben de meeste wijzigingen betrekking op het aantal inwoners, huishoudens en het aantal kernen in de nieuwe gemeente. Het aantal inwoners wordt 96.180 en het aantal huishoudens 43.024. Opvallend is dat het aantal kernen door de samenvoeging van 17 naar 16 zakt. Hier heeft de gemeente zelf geen invloed op, maar dit wordt door het CBS vastgesteld. In het plaatje hieronder is te zien welke kernen van de oude gemeente samensmelten.

Financiële positie

Beide gemeenten hebben een structureel sluitende meerjarenbegroting. Voor de begrotingsjaren 2015 en 2016 zijn er structurele overschotten hetgeen een goede financiële basis is voor de nieuw te vormen gemeente per januari 2015. Kanttekening is dat alle bezuinigingen gerealiseerd moeten worden. De teruggang in de algemene uitkering uit het gemeentefonds bedraagt circa € 7 ton. Voordelen kunnen pas in beeld gebracht worden als er keuzes zijn gemaakt, denk hierbij aan bestuurskosten, huisvesting en inkoop. Het effect van samenvoegen levert een positief structureel begrotingssaldo op van net geen € 8 ton in 2015 en € 5 ton in 2016.

Regeerakkoord Rutte II zorgt voor flinke bijsturingsoopdracht

Het regeerakkoord zal grotere financiële consequenties met zich brengen voor de nieuwe gemeente dan de financiële gevolgen door de herindeling. De taken die worden overgedragen naar de gemeenten zullen met minder budget gepaard gaan. Voor de nieuwe gemeente zijn de gevolgen van het regeerakkoord € 16,6 mln.

Voldoende weerstandscapaciteit om tegenvallers op te vangen

Een belangrijke graadmeter voor de levensvatbaarheid is het weerstandsvermogen van de nieuwe gemeente. Door een verschillende benadering in relatie tot risico's is het niet mogelijk om dit nu te bepalen. Overigens kan de nieuwe gemeente nog tegenvallers opvangen door een onbenutte belastingcapaciteit van circa € 3,7 mln en een incidentele weerstandscapaciteit van € 51 mln.

Grondexploitatie

De grondexploitatie van de nieuwe gemeente kent een risico van € 10,6 mln. Dit risico kan worden afgedekt middels de aanwezige incidentele weerstandscapaciteit.

Conclusie

De provincie is van mening dat er sprake is van een goede financiële basis voor de nieuwe gemeente. De financiële gevolgen van de herindeling zijn op te vangen. Het regeerakkoord Rutte II zorgt voor de grootste uitdaging voor de nieuwe gemeente.

Belangrijkste aanbevelingen

Benoem en kwantificeer de risico's voor de herindelingspartners in een risicoregister met een zelfde systematiek. Het is belangrijk direct volgend op het besluit tot herindeling een eenduidig risicomanagement te voeren ofwel harmoniseer de afzonderlijke paragrafen weerstandsvermogen. Daarnaast is het raadzaam de risico's in te delen naar structureel en incidenteel om inzicht te krijgen in de benodigde meerjarige weerstandscapaciteit en actualiseer hiertoe jaarlijks het risicoregister.

De provincie adviseert om in deze fase te zorgen dat de lasten voor de nieuwe gemeente niet hoger worden voorafgaande aan harmonisatie. In dit kader dienen de gemeenten bij een definitief besluit tot herindeling rekening te houden met de Wet Arhi waardoor intensivering van bestaand beleid of ontwikkeling van nieuw beleid kan worden beperkt.

Met het harmoniseren van beleid en verordeningen kunnen per gemeente verschillende financiële gevolgen ontstaan. Het is van belang voorafgaande aan de herindeling hier inzicht in te krijgen en hiervoor afzonderlijk, voor zover mogelijk, maatregelen te treffen.

1. Inleiding

In het voorjaar van 2012 hebben de colleges van burgemeester en wethouders van Doetinchem en Oude IJsselstreek aangegeven onderzoek te willen doen naar een ambtelijke en bestuurlijke fusie van deze gemeenten. Dit onderzoek is geknipt in twee fases. In de eerste fase is in beeld gebracht wat de feitelijke situatie van beide gemeenten is en daarnaast is de financiële positie in kaart gebracht. De tweede fase moet in beeld brengen wat de juiste besturingsfilosofie en organisatievorm is voor de nieuw te vormen gemeente. Daar komt bij dat in beeld gebracht wordt wat de financiële situatie naar verwachting gaat worden van de nieuwe gemeente.

Op verzoek van de colleges van burgemeester en wethouders van de twee gemeenten heeft de provincie Gelderland een herindelingscan uitgevoerd naar de financiële levensvatbaarheid van de nieuw te vormen gemeente.

1.1. Doel van de herindelingscan

Het doel van deze herindelingscan is om de gemeenten inzicht te geven in de **financiële levensvatbaarheid** van de nieuw te vormen gemeente. Dat wil zeggen welke kansen en mogelijkheden, maar ook welke risico's er zijn voor de nieuw te vormen gemeente. Bij een gemeentelijke herindeling vormen financiën een belangrijk aspect. De redenen om de bestuurskracht door een herindeling te versterken zijn echter veel breder dan financiën alleen. Het landelijke Beleidskader gemeentelijke herindeling benoemt de belangrijkste elementen. Deze schrijven voor dat de twee betrokken gemeenten een herindelingsontwerp opstellen.

1.2. Uitgangspunten

De herindelingscan is tot stand gekomen in samenwerking met de werkgroep financiën 'herindeling Doetinchem en Oude IJsselstreek', waarbij provincie Gelderland op basis van de gegevens van de gemeenten de scan heeft opgesteld. In de werkgroep is vastgesteld dat de primaire begroting 2013 – 2016 als uitgangspunt dient voor deze financiële haalbaarheidsscan. De primaire begroting 2013 – 2016 van de twee gemeenten zijn op functieniveau naast elkaar gezet. Deze uitkomsten vormen de basis voor de herindelingscan.

Om een helder beeld te krijgen van de vergoedingen van de algemene uitkering en de frictievergoeding voor de gemeentelijke herindeling heeft de provincie het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK) geconsulteerd.

1.3. Wettelijk kader: Herindelen betekent wet Arhi

Op het moment van een formeel besluit door gemeenten om te gaan herindelen treedt automatisch de wet Arhi (Wet algemene regels herindeling) in werking. De wet Arhi reguleert het proces naar de realisatie van de herindeling.

De kern van de wet Arhi bestaat uit vier delen:

- onderscheid tussen herindeling en grenscorrectie;
- processtappen bij initiatie door gemeenten, provincies of minister;
- financieel toezicht en financiële consequenties bij herindeling;
- overgang van rechten en plichten van de voormalige gemeenten naar de nieuwe gemeente.

1.4 Maatwerk

In de eerste fase is behoorlijk veel financiële informatie in beeld gebracht door Price Waterhouse Coopers. Deze herindelingscan zal daar complementair aan zijn. Het is niet de bedoeling de eerder onderzochte onderdelen opnieuw te bekijken. De door de provincie uitgevoerde scan heeft een afwijkend karakter in vergelijking tot de reguliere scans die in samenwerking met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) worden uitgevoerd. De voorliggende herindelingscan sluit meer aan op de onderzoekswensen van de twee gemeenten. Met de colleges van beide gemeentes is afgesproken welke specifieke onderdelen in deze scan worden behandeld.

1.5 Leeswijzer

In dit eerste gedeelte zijn het doel en de uitgangspunten van de herindelingscan toegelicht. In hoofdstuk 2 worden de kenmerken van de huidige en nieuwe gemeente nader toegelicht. Vervolgens richt de herindelingscan zich op de specifieke onderwerpen zoals deze door de provincie en colleges zijn bepaald. Het laatste onderdeel bevat de voornaamste conclusies en aanbevelingen. In de bijlage zijn uitgewerkte tabellen ten behoeve van de berekeningen in de scan toegevoegd, een begrippenlijst evenals het gebruikte bronmateriaal.

2. Kenmerken

Voordat inzicht kan worden gekregen in de financiële levensvatbaarheid is het van belang te weten hoe de structuur van de nieuwe gemeente eruit gaat zien. De gemeente zal op verschillende kenmerken wezenlijk verschillen ten opzichte van de huidige afzonderlijke gemeenten. Deze kenmerken vormen een voornamelijk basis voor de bepaling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds, maar ook voor de eigen inkomsten. In dit hoofdstuk zijn de kenmerken van zowel de afzonderlijke als de nieuwe te vormen gemeente uiteengezet.

2.1 Structuurkenmerken huidige gemeenten

In samenwerking met het ministerie van BZK en het CBS zijn de volgende structuurkenmerken voor de huidige twee gemeenten bepaald. De kenmerken van de gemeenten – weergegeven in afbeelding 1 – zijn niet per definitie te vergelijken met elkaar.

Gemeente	provincie	Sociale Structuur	Centrum functie	Inwoners
Doetinchem	Gelderland	Redelijk	Sterk	56.372
Oude IJsselstreek	Gelderland	Redelijk	Redelijk	39.808

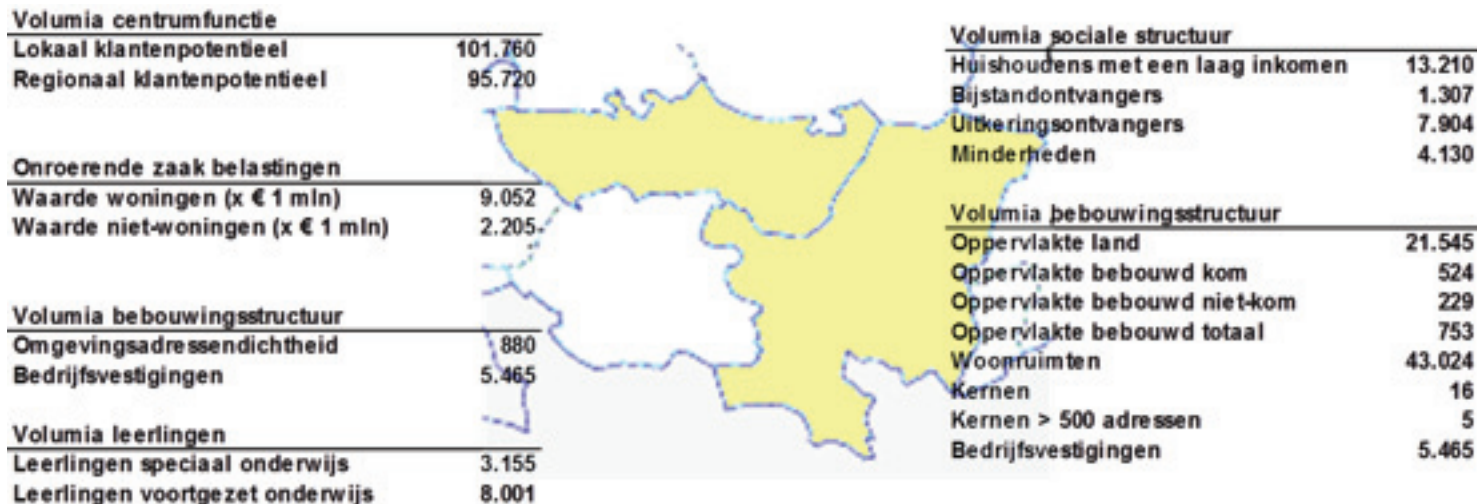
Volumia centrumfunctie	DOE	O-IJ	Volumia sociale structuur	DOE	O-IJ
Lokaal klantenpotentieel	61.110	40.230	Huishoudens met een laag inkomen	7.810	5.400
Regionaal klantenpotentieel	63.950	27.750	Bijstandontvangers	907	400
			Uitkeringsontvangers	5.064	2.840
			Minderheden	2.230	1.900
Volumia bebouwingsstructuur	DOE	O-IJ	Volumia bebouwingsstructuur	DOE	O-IJ
Onroerende zaak belastingen	DOE	O-IJ	Oppervlakte land	7.907	13.638
Waarde woningen (x € 1 mln)	5.387	3.665	Oppervlakte bebouwd kom	309	215
Waarde niet-woningen (x € 1 mln)	1.437	768	Oppervlakte bebouwd niet-kom	80	149
Waarde totaal	6.824	4.433	Oppervlakte bebouwd totaal	389	364
			Woonruimten	25.421	17.603
			Kernen	7	10
			Kernen > 500 adressen	3	3
			Bedrijfsvestigingen	3.140	2.325
Volumia leerlingen	DOE	O-IJ			
Leerlingen speciaal onderwijs	2.993	162			
Leerlingen voortgezet onderwijs	5.623	2.378			

Afb 1: structuurkenmerken Doetinchem, Oude IJsselstreek voor berekening Algemene Uitkering uit het gemeentefonds door BZK, bron CBS

2.2 Structuurkenmerken nieuwe gemeente

De structuurkenmerken van de nieuwe te vormen gemeente zijn door het ministerie van BZK en CBS aangeleverd. In veel gevallen worden de volumia bij elkaar opgeteld of wordt een gewogen gemiddelde gebruikt om een aantal vast te stellen.

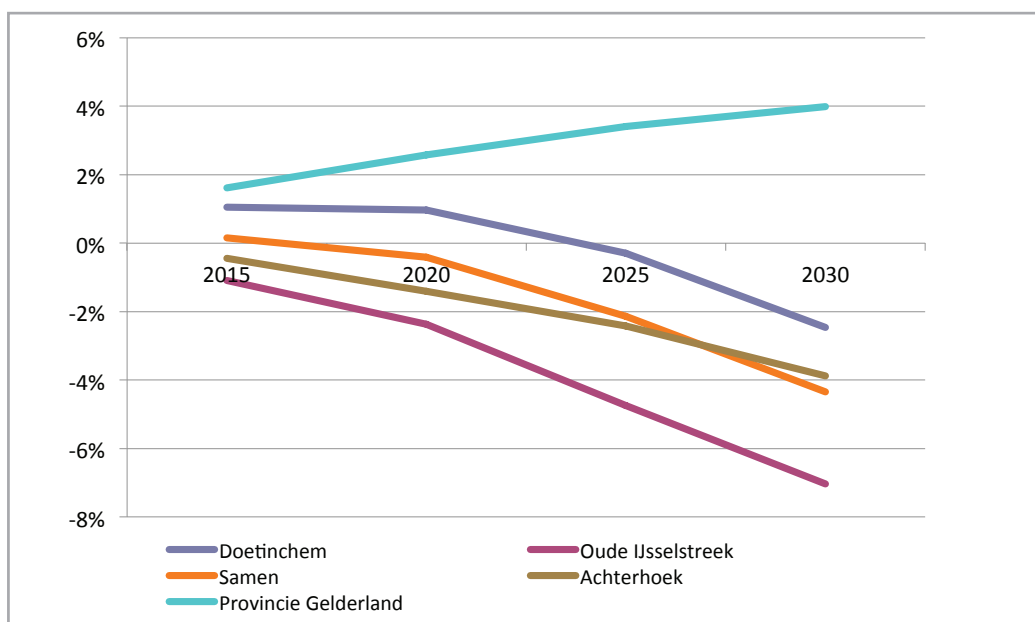
Een afwijking is dat het aantal kernen terugloopt van 17 voor de afzonderlijke gemeenten naar 16 voor de nieuwe gemeente. Zodoende neemt ook het aantal kernen met meer dan 500 adressen af van 6 voor de afzonderlijke gemeenten (3 + 3) naar 5. Voor de berekening van de algemene uitkering worden Gaanderen, Etten, Terborg en Silvolde gezien als één kern binnen de nieuwe gemeente.

Afb 2: structuurkenmerken nieuwe gemeente

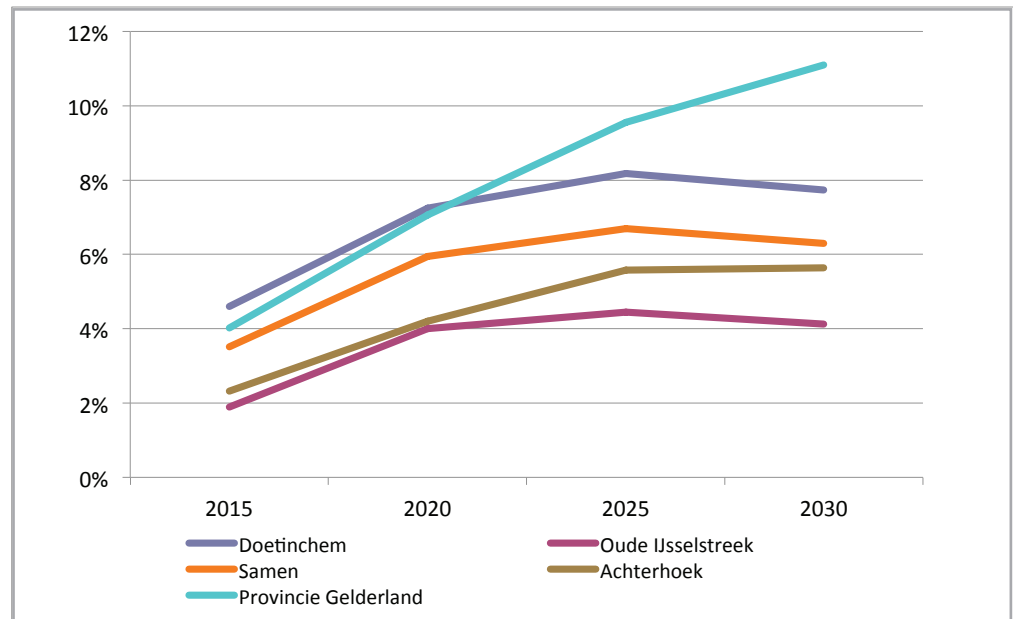
2.3 Bevolkings- en huishoudensontwikkeling

Het aantal inwoners in de provincie Gelderland neemt toe, maar deze groei vlt af in de komende decennia. Bovendien is de lichte groei hoofdzakelijk toe te schrijven aan de groei van steden zoals Arnhem en Nijmegen. Maar voor de herindelingsgemeenten wordt een afname verwacht van het aantal inwoners tot en met 2050. In de provinciale rapportage 'Bevolkingsprognose Gelderland 2012' is te zien dat Doetinchem tot en met 2018 nog stijgt in haar inwoneraantal. Daarna gaat het inwoneraantal achteruit. Tot aan 2030 zullen er circa 1.400 minder inwoners zijn voor Doetinchem, hetgeen neerkomt op een percentage van 2,5%. Voor Oude IJsselstreek geldt dat het inwoneraantal al afneemt. Tot aan 2030 zullen er 2.700 minder inwoners zijn in Oude IJsselstreek, wanneer dit in een percentage wordt uitgedrukt dan betreft het 7%.

Afb. 3: Bevolkingsgroei tot en met 2030

Dit beeld sluit aan bij het totale beeld van de Achterhoek. Voor het totaal aan huishoudens zien de groeicijfers er anders uit, een afname van het aantal huishoudens treedt pas op na 2030.

Afb. 4: Ontwikkeling huishoudens tot en met 2030

De herindelingsgemeenten kennen ook nog eens een sterke vergrijzing in deze periode. Het huidige aandeel 65-plussers zal in Doetinchem toenemen van 16,1% in 2010 naar 26,9% in 2030. Voor Oude-IJsselstreek loopt dit zelfs nog verder op, van 17,8% in 2010 naar 31,5% in 2030. Voor de 75-plussers geldt dat in Doetinchem dit zal toenemen van 7,3% naar 13,2% en in Oude-IJsselstreek loopt dit op van 7,8% naar 15,7%. Een trend die onder andere wordt gevoed door de aantrekkingskracht van de grote steden op jongeren. Veel jongeren vertrekken uit het gebied en vestigen zich in en om de grote steden en keren niet meer terug. Daarnaast zal het sterftecijfer toenemen door de vergrijzing en zal dit het aantal geboortes overtreffen. De natuurlijke aanwas zal gaan afnemen.

2.4 Gevolgen krimp

De gevolgen van de krimp zullen zowel voor de nieuwe gemeente als de bestaande gemeenten voelbaar zijn. Het heeft direct effect op de ontwikkeling van de algemene uitkering voor de nieuwe gemeente omdat de maatstaven wijzigen. Minder voorspelbaar, maar wel ingrijpend is de financiële ontwikkeling in verband met de veranderende samenstelling van de gemeente. Zo is het aannemelijk dat de gemeente in de toekomst minder voorzieningen voor jongeren nodig heeft en een verschuiving plaatsvindt naar zorgvoorzieningen voor ouderen. De gemeente dient in haar toekomstperspectief rekening te houden met deze ontwikkeling.

In beide gemeentebegrotingen worden ramingen gehanteerd die voorzichtig zijn te noemen ten opzichte van de prognoses van de provincie Gelderland. Beide gemeenten houden rekening met een licht stijgend aantal huishoudens. Deze ligt in de lijn met de provinciale prognose. Oude-IJsselstreek houdt in de meerjarenbegroting reeds rekening met een dalend aantal inwoners. Een sterkere daling nog dan de provinciale prognose. Doetinchem houdt

---

in haar meerjarenbegroting rekening met een stijging van het aantal inwoners. Een lichtere stijging dan de provinciale prognose.
Per saldo liggen in de gehanteerde methodes geen risico's voor de begroting van de nieuw te vormen gemeente voor wat betreft de algemene uitkering en de OZB.

3. Financiële effecten

In overleg met de gemeentelijke werkgroep heeft de provincie ervoor gekozen om een aantal specifieke onderwerpen te onderzoeken in deze herindelingscan. Daarnaast heeft Price Waterhouse Coopers in de eerste fase van het onderzoek al veel in beeld gebracht. Zo is de financiële positie van de afzonderlijke gemeenten reeds in beeld gebracht, net als het effect op de belastingen (woonlasten). In dit hoofdstuk staan aanvullende bevindingen beschreven.

3.1 Financiële positie gemeente

De financiële positie van de twee gemeenten is in onderzoeksfase 1 in beeld gebracht. In deze paragraaf wordt de nadruk gelegd op het structurele beeld zoals beoordeeld door de provincie door de jaren heen. Het financiële toezicht door de provincie op gemeenten is gebaseerd op de Gemeentewet. De provincie ziet erop toe dat de financiële situatie van de gemeenten gezond is. In dat kader toetst de provincie jaarlijks de meerjarenbegroting en de jaarrekening van de gemeenten. Indien de provincie constateert dat de begroting van een gemeente niet materieel in evenwicht is, kan een gemeente onder het preventief (verscherpt) toezicht komen te vallen.

Dit onderdeel bevat een analyse van de financiële positie van de twee herindelingsgemeenten in relatie tot het financieel toezicht van de provincie. Bij de vergelijking van de financiële positie maken we in de herindelingscan onderscheid tussen het saldo van de vastgestelde begrotingen en jaarrekeningen en een door de provincie gecorrigeerd saldo. Het gecorrigeerde saldo van de provincie betreft een saldo exclusief incidentele baten en lasten en eventuele nog besteedbare stelposten van de gemeente.

(x € 1.000)	Doetinchem		Oude IJsselstreek	
	Gemeente (vastgesteld)	provincie (gecorrigeerd)	Gemeente (vastgesteld)	provincie (gecorrigeerd)
Jaarrekening				
2008	€ -3.764	€ 2.939	€ 1.830	€ 124
2009	€ 4.694	€ 3.245	€ 34.458	€ 772
2010	€ -9.462	€ 1.474	€ -86	€ -1.404
2011	€ -9.914	€ 1.100	€ 420	€ -
Begroting				
2012	€ -1.186	€ 571	€ 20	€ -27
2013	€ -1.263	€ 308	€ 126	€ -859
2014	€ -874	€ 1.607	€ 537	€ 252
2015	€ 676	€ 2.471	€ 880	€ 614
2016	€ 756	€ 3.091	€ 249	€ 677

Tabel 1: Overzicht jaarrekeningen en begrotingen

Voor beide gemeente geldt dat er een structureel meerjarig sluitend perspectief is. Daarnaast blijkt dat op jaarrekeningniveau er geen flinke structurele afwijkingen zitten ten opzichte van de begroting. Grote incidentele factoren zoals Nuon-gelden of afwaarderingen zijn in het structurele saldo, zoals door de provincie berekend, geëlimineerd.

Oude IJsselstreek

De begroting 2013-2016 van de gemeente Oude IJsselstreek is sluitend gepresenteerd. Alle begrotingsjaren kennen een positief saldo. Echter wanneer de incidentele baten en lasten (zoals ontrekkingen of toevoegingen aan de algemene reserve) uit de begroting worden gefilterd, dan blijkt dat het begrotingsjaar 2013 geen structureel sluitend saldo heeft. Voor de meerjarenbegrotingen 2014-2016 is dat wel het geval.

Om de begroting sluitend te maken heeft Oude IJsselstreek een aantal bezuinigings- en inkomstenverhogende maatregelen moeten nemen. Deze maatregelen komen bovenop de eerdere bezuinigingsmaatregelen uit de vorige begroting 2012-2015. Het bezuinigingspakket dat in de begroting is opgenomen loopt op van € 1,2 mln in 2013 naar ruim € 2,6 mln in 2016. Daarmee loopt het totaal aan bezuinigingen op naar een bedrag van ruim € 9 mln in 2016. Daarnaast zijn er inkomstverhogende maatregelen genomen, zoals het verhogen van de onroerende zaakbelasting (OZB). Deze maatregelen lopen op naar bijna € 6,5 ton in 2016. Zie onderstaand overzicht.

Oude IJsselstreek	2012	2013	2014	2015	2016
Bezuinigingen uit begroting 2012-2015	€ 2.136.000	€ 3.913.000	€ 5.233.000	€ 6.402.000	€ 6.402.000
Bezuinigingen uit begroting 2013-2016		€ 1.220.000	€ 1.332.000	€ 1.936.000	€ 2.656.000
Totaal bezuinigingen (cumulatief)	€ 2.136.000	€ 5.133.000	€ 6.565.000	€ 8.338.000	€ 9.058.000

Inkomstenverhogende maatregelen begroting 2012-2015	2012	2013	2014	2015	2016
Inkomstenverhogende maatregelen begroting 2012-2015	€ 162.000	€ 164.000	€ 168.000	€ 170.000	€ 170.000
Inkomstenverhogende maatregelen begroting 2013-2016		€ 479.000	€ 479.000	€ 479.000	€ 479.000
Totaal inkomstenverhogende maatregelen (cumulatief)	€ 162.000	€ 643.000	€ 647.000	€ 649.000	€ 649.000

Totaal maatregelen	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal maatregelen	€ 2.298.000	€ 5.776.000	€ 7.212.000	€ 8.987.000	€ 9.707.000

Tabel 2: Overzicht bezuinigingsmaatregelen Oude IJsselstreek

Van aantal bezuinigingsmaatregelen wordt de hardheid en realiteit betwijfeld. Zo bestaan er twijfels bij de provincie over het realiteitsgehalte van de volgende bezuinigingen:

- Zwembaden (afkomstig uit begroting 2012) € 663.000,- in 2015
- Subsidiebeleid evalueren en herijken € 300.000,- in 2016
- Buurthuizen privatiseren € 100.000,- in 2016
- Toerisme en recreatie regionale organisaties € 30.000,- in 2016
- Taakstelling op personeel € 660.000,- in 2016

Doetinchem

De begroting 2013-2016 is structureel sluitend en staat in het teken van de in het coalitieakkoord 2010-2014 vastgelegde meerjarige ombuigingsoperatie. In de voorjaarsnota 2011 heeft de gemeenteraad besloten tot een meerjarig ombuigingspakket van € 13,5 miljoen. Een aanzienlijk deel hiervan (waaronder ook "technische maatregelen" zoals extra afschrijvingen) is in 2011 en 2012 al gerealiseerd. Het resterende bedrag van € 6 miljoen is volledig verwerkt in de begroting 2013-2016.

Er is een ombuigingspakket van € 13,5 miljoen. Hiervan heeft € 3 mln betrekking op de investeringsagenda (bijvoorbeeld mobiliteit) en de compensatieagenda (bijvoorbeeld WMO). Per saldo zijn er voor € 10,5 mln aan bezuinigingsmaatregelen. Binnen het totale ombuigingspakket is € 3,9 miljoen opgenomen voor personeel gerelateerde bezuinigingen. Van deze € 3,9 miljoen moet nog ruwweg € 2,9 miljoen worden gerealiseerd in de periode 2013-2015.

Bovenop de personele bezuinigingen van in totaal € 3,9 miljoen komt nog een taakstelling van € 1,6 miljoen wegens inkrimping van de formatie die gerelateerd is aan de terugloop van bouwactiviteiten binnen de gemeente. Deze taakstelling van € 1,6 miljoen heeft geen invloed op het begrotingsresultaat maar betekent een aanzienlijke verzwaring van de totale personele taakstelling waarmee Doetinchem te kampen heeft.

In de begroting 2012-2015 bevonden zich in de jaarschijf 2015 een tweetal grote personele taakstellingen van in totaal € 1,5 miljoen die nog nader moesten worden ingevuld.

Van de € 1,5 miljoen die binnen de reguliere begroting nog gevonden moeten worden zal een bedrag van € 1 miljoen worden gekort binnen het ruimtelijk domein en de interne sturing.

Voor het de hierna nog resterende personele taakstelling van € 1,5 miljoen +/- € 1 miljoen = € 0,5 miljoen is het gemeentebestuur er nog niet in geslaagd tot een concrete invulling te komen. "Het College van B & W acht het mogelijk om het bedrag van € 0,5 miljoen te realiseren door onder meer in te zetten op vergaande samenwerking (mogelijke fusie met Oude IJsselstreek)". Over het realiteitsgehalte van deze taakstelling bestaan nog twijfels bij de provincie.

De voortgang en realisering van de ingeboekte bezuinigingen wordt periodiek gerapporteerd. Uit de voorjaarsnota 2012 en begroting 2013 blijkt dat de realisering van de extern gerichte bezuinigingen, op een enkele uitzondering, volgens plan verloopt.

Doetinchem	2012	2013	2014	2015	2016
Bezuinigingen uit begroting 2011-2014	€ 1.192.000	€ 1.192.000	€ 1.192.000	€ 1.192.000	€ 1.192.000
Bezuinigingen uit begroting 2012-2015	€ 2.718.000	€ 4.934.000	€ 6.440.000	€ 8.764.000	€ 8.764.000
Bezuinigingen uit begroting 2013-2016					
Totaal bezuinigingen (cumulatief)	€ 3.910.000	€ 6.126.000	€ 7.632.000	€ 9.956.000	€ 9.956.000
Inkomstenverhogende maatregelen begroting 2012-2015	€ 489.000	€ 499.000	€ 501.000	€ 502.000	€ 502.000
Inkomstenverhogende maatregelen begroting 2013-2016					
Totaal inkomstenverhogende maatregelen (cumulatief)	€ 489.000	€ 499.000	€ 501.000	€ 502.000	€ 502.000
Totaal maatregelen	€ 4.399.000	€ 6.625.000	€ 8.133.000	€ 10.458.000	€ 10.458.000

Tabel 3: Overzicht bezuinigingsmaatregelen Doetinchem

Het merendeel van de maatregel worden beschouwd als realistisch en haalbaar, van enkele maatregelen wordt dat betwijfeld door de provincie. Het gaat dan om de volgende maatregelen:

- Herverdeling/afstoten materieel brandweer € 75.000,- in 2014
- Korting subsidie recreatieschap € 20.000,- in 2014
- Korting subsidie werkwijze welzijninstellingen € 600.000,- in 2015
- Fte-kortingen sociaal domein en interne sturing € 930.000,- in 2015
- Nog in te vullen taakstelling formatie € 540.000,- in 2015

Financiële doorrekening begroting Doetinchem & Oude IJsselstreek

In samenwerking met de werkgroep 'financiën herindeling Doetinchem en Oude IJsselstreek' is een overzicht gemaakt van het effect op de samengevoegde gemeente. Als basis is gebruikt de primaire begroting 2013 en de meerjarenbegroting 2014-2016. Het is de bedoeling een beeld weer te geven van de structurele financiële positie van de nieuw te vormen gemeente.

		2015			2016		
		Nieuwe gemeente			Nieuwe gemeente		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Hoofdfunctie 0	ALGEMEEN BESTUUR	€ 16.437	€ 1.436	€ 15.001	€ 16.484	€ 1.436	€ 15.048
Hoofdfunctie 1	OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	€ 6.648	€ 386	€ 6.262	€ 6.641	€ 386	€ 6.255
Hoofdfunctie 2	VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	€ 16.567	€ 4.445	€ 12.123	€ 16.747	€ 4.445	€ 12.302
Hoofdfunctie 3	ECONOMISCHE ZAKEN	€ 1.317	€ 1.722	€ -405	€ 1.309	€ 1.627	€ -318
Hoofdfunctie 4	ONDERWIJS	€ 12.565	€ 1.646	€ 10.919	€ 12.553	€ 1.646	€ 10.907
Hoofdfunctie 5	CULTUUR EN RECREATIE	€ 27.684	€ 3.780	€ 23.905	€ 27.645	€ 3.791	€ 23.854
Hoofdfunctie 6	SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING	€ 78.929	€ 42.365	€ 36.564	€ 78.873	€ 42.365	€ 36.508
Hoofdfunctie 7	VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	€ 28.894	€ 24.640	€ 4.254	€ 28.989	€ 24.745	€ 4.243
Hoofdfunctie 8	RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING	€ 32.270	€ 28.412	€ 3.858	€ 32.238	€ 28.412	€ 3.826
Hoofdfunctie 9	FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	€ 20.828	€ 135.067	€ -114.239	€ 20.712	€ 134.546	€ -113.834
Totaal functies	Totaal saldo	€ 242.140	€ 243.899	€ -1.759	€ 242.191	€ 243.398	€ -1.208
	Saldo incidenteel	€ -97	€ 138	€ -235	€ -1.124	€ -31	€ -1.093
	Saldo structureel	€ 242.043	€ 244.037	€ -1.499	€ 241.067	€ 243.367	€ -1.248
	Gevolgen Herindeling						
	Effect algemene uitkering herindeling			€ 681			€ 681
	WMO			€ 27			€ 27
	Totaalsaldo na herindeling			€ -791			€ -540
	Autonome ontwikkelingen						
	Regeerakkoord Rutte II korting Gemeentefonds			€ 2.744			€ 2.210
	Regeerakkoord Rutte II Taakoverhevelingen/taakmutaties			€ 12.968			€ 14.438
	Totaalsaldo			€ 14.921			€ 16.108

Tabel 4: Begrotingssaldo 2015 & 2016 nieuwe gemeente

De beide begrotingen zijn samengevoegd en daarna zijn de incidentele baten en lasten eruit gehaald om zo tot een structureel beeld te komen van de nieuwe gemeente. Verder zijn de uitgangspunten op elkaar afgestemd. Zo bleek Doetinchem al rekening te houden met accres van 0% en daarmee een gelijkblijvende algemene uitkering uit het gemeentefonds ten opzichte van 2013. Voor Oude IJsselstreek is dit ook toegepast om zo een gelijk beeld weer te geven voor de begrotingsjaren 2015 en 2016.

De financiële gevolgen van een herindeling zijn de volgende:

- De lagere algemene uitkering als gevolg van de herindeling is € 681.000.
Een verklaring van dit bedrag staat in onderdeel 3.2 Algemene Uitkering.
- De uitkering van de WMO wordt als gevolg van de samenvoeging ook € 27.000 minder.

Doordat beide gemeenten reeds een structureel sluitende meerjarenbegroting hebben, is het vertrekpunt positief voordat de gevolgen van de herindeling berekend worden. De financiële gevolgen van een herindeling zijn beperkt. De teruggang in de algemene uitkering en WMO kan opgevangen worden door de voordelen op bestuurskosten en op inkoop.

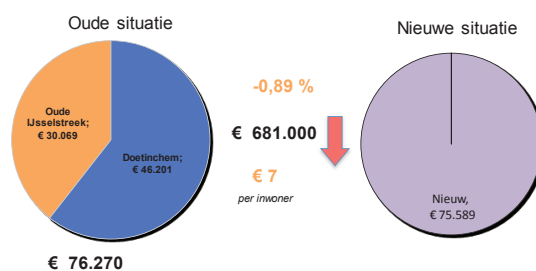
Er is ook een besparingspotentieel, maar in deze fase van het onderzoek is het nog te vroeg om die te berekenen. Daarvoor zullen eerst keuzes gemaakt moeten worden door beide colleges. Te denken valt hierbij aan bestuurskosten, bestuursondersteuning, huisvestingskosten, inkoopvoordelen en overhead, maar ook aan gezamenlijke plannen voor beheer en onderhoud. Een voorbehoud dient wel gemaakt te worden met betrekking tot de mogelijke besparingsvoordelen omdat beide gemeenten reeds voordelen voor samenwerking hebben opgenomen in hun meerjarenbegrotingen. Daarnaast zullen de loonkosten een nadeel met zich meebrengen door de grotere omvang van de nieuwe organisatie.

3.2 Algemene uitkering

De nieuwe gemeente krijgt te maken met een nadelig effect op de algemene uitkering. De algemene uitkering wordt bepaald door de aantallen van de verdeelmaatstaven. In onderdeel 2.1, 2.2 en bijlage 4 en 5 van dit rapport is beschreven en weergegeven hoe de huidige en de nieuwe maatstaven eruit zien. Voor de berekening van de algemene uitkering worden over het algemeen deze maatstaven bij elkaar opgeteld of wordt een gewogen gemiddelde genomen. In sommige gevallen zijn de maatstaven bepaald door een herberekening van het Centraal bureau van Statistiek (CBS). Daarnaast houdt het ministerie van Binnenlandse zaken (BZK) rekening met de structuurkenmerken van vergelijkbare gemeenten voor de berekening van de algemene uitkering.

Financieel effect voor nieuwe gemeente

Na de herindeling krijgt de nieuwe gemeente te maken met een daling van de algemene uitkering. Het berekende bedrag komt uit op € 681.000,-. Deze daling is hoofdzakelijk toe te schrijven aan het wegvallen van het vaste bedrag voor de algemene uitkering. Iedere gemeente ontvangt dit bedrag, ongeacht de grootte van de gemeente. In geval van deze herindeling vervallen twee vaste bedragen en ontvangt de nieuwe gemeente één vast bedrag. Andere effecten hebben betrekking op de schaalfactoren bij de verdeelmaatstaven met betrekking tot de bijstandswet en het afnemende aantal kernen. In bijlage 5 is de berekening van het bedrag gespecificeerd.

3.3 Tijdelijke verdeelmaatstaf

Bij het vormen van een nieuwe gemeente krijgt de herindelingsgemeente te maken met overgangskosten, ook wel frictiekosten genoemd. Frictiekosten zijn lasten die zonder herindeling niet gemaakt zouden zijn en die per definitie extra en tijdelijk zijn. Naar de hoogte van de extra lasten om de bestuurlijke en ambtelijke organisatie opnieuw in te richten is onderzoek¹ gedaan. Ter compensatie van deze lasten is een aanvullende uitkering op grond van de tijdelijke verdeelmaatstaf herindelingen uit het gemeentefonds beschikbaar voor de nieuwe gemeente. Dit bedrag zou voldoende moeten zijn om de frictiekosten voor de herindeling op te vangen. Er gelden enige restricties aan hetgeen ten laste van deze post mag worden gebracht.

¹) Rapport van een inventarisatie van frictiekosten bij gemeentelijke indeling, BZK, IFLO, 1999

Soorten frictiekosten

Lasten die als frictiekosten (kunnen) optreden tijdens het herindelingsproces zijn in drie klassen in te delen:

1.	Nagenoeg geheel	tijdelijke extra lasten die zonder de herindeling niet of nauwelijks zouden zijn voorgekomen.
2.	In niet onbelangrijke mate	lasten behorende tot het normale patroon, maar die als gevolg van de herindeling naar voren worden gehaald.
3.	(nagenoeg) niet	lasten als gevolg van de nieuwe schaalgrootte en lasten die worden gekenmerkt door een grote mate van beleidsvrijheid.

Nagenoeg geheel	In niet onbelangrijke mate	(Nagenoeg) niet
<ul style="list-style-type: none"> • Extra kosten van voorbereiding van de herindeling • Organisatieonderzoek • Integratie beheerplannen • Afstemming beleidsplannen • Voorlichting • Wachtgeld (alleen als gevolg van deze reorganisatie) • Boventalligen (alleen als gevolg van deze reorganisatie) • Garantiesalarissen (alleen als gevolg van deze reorganisatie) • Functiewaardering • Extra opleidingen • Verhuizing • Tijdelijke voorzieningen t.b.v. verhuizing 	<ul style="list-style-type: none"> • Automatisering • Versneld afsluiten archief • Integratie brandweer • Komboorden • Plattegronden • Promotieborden • Ontwikkelen huisstijl • Werving nieuw personeel 	<ul style="list-style-type: none"> • Stijging van personeelslasten vanwege opschaling • Kantinekosten • Daling van de algemene uitkering • Gemiste OZB-baten • Hogere subsidies • Hogere onderhoudsniveaus • Aanpassen afschrijvingsmethodieken • Nieuwe huisvesting

Vooropgesteld, elke herindeling kent zijn eigen specifieke bijzonderheden. De integratievergoeding betreft een algemene uitkering, dit betekent dat de gemeente vrij is het geld te besteden. Het verdient de aanbeveling om de lasten van de herindeling grondig te ramen en het projectteam herindeling dit budget toe te kennen.

Het ministerie van BZK heeft voor de herindeling het volgende bedrag gecalculeerd.

Fusiegemeente	Absoluut bedrag	Bedrag per inwoner
Nieuwe gemeente	€ 6.421.637	€ 67

Tabel 5: Weergave tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling bij herindeling per 1 januari 2015

Het bedrag van de verdeelmaatstaf wordt volgens het 40-20-20-20% betaalschema in achtereenvolgens het eerste tot en met het vierde jaar na de start van de herindeling per 1 januari 2015, uitbetaald.

3.4 Gevolgen regeerakkoord Rutte II

Los van de financiële effecten als gevolg van een mogelijke herindeling komen er nog flinke financiële uitdagingen op de gemeente af door het regeerakkoord Rutte II. Deze gevolgen zijn te verdelen in gevolgen voor de algemene uitkering (accres) en gevolgen door taakoverheveling/taakmutaties. In het eerste geval moet gedacht worden aan onder meer het systeem 'samen de trap op, samen de trap af'. Het gemeentefonds groeit of krimpt verhoudingsgewijs met de rijksuitgaven. Bij taakoverhevelingen valt te denken aan AWBZ, huishoudelijke hulp en jeugdzorg. Wanneer deze gevolgen meegenomen worden in het financieel perspectief dan resulteert dat in het volgende overzicht:

	2015	2016	
Totaalsaldo na herindeling	€ -791	€ -540	V
Autonome ontwikkelingen			
Regeerakkoord Rutte II korting Gemeentefonds	€ 2.744	€ 2.210	N
Regeerakkoord Rutte II Taakoverhevelingen/taakmutaties	€ 12.968	€ 14.438	N
Totaalsaldo	€ 14.921	€ 16.108	N

Tabel 6: Begrotingssaldo 2015 & 2016 na gevolgen regeerakkoord Rutte II

Enige nuancering is op z'n plek voor wat betreft de cijfers. De cijfers (berekend op basis van regeerakkoord zoals gepresenteerd in oktober 2012) zijn indicatief, omdat vaak blijkt dat er nog wijzigingen optreden. Het Rijk gaat er vanuit dat de gemeenten de taken die overgeheveld gaan worden met minder budget kunnen uitvoeren en daarmee budgettair neutraal zijn voor de gemeenten. De kortingen, zoals weergegeven in de bovenstaande tabel, zijn hard maar het is nog maar de vraag of de gemeenten in staat zijn om de taken uit te voeren met minder budget. Omdat het laatste moeilijk te voorspellen is, zijn de volledige kortingen meegenomen als financieel effect.

3.5 Effect op de belastingen (woonlasten)

In de eerste fase van het onderzoek is door Price Waterhouse Coopers in beeld gebracht wat de effecten zijn op de belastingen voor de inwoners van beide gemeenten wanneer er gekozen wordt om een nieuwe gemeente te gaan vormen. Uitgangspunt daarbij is dat de totale belastingopbrengst gelijkblijft aan de opbrengst zoals beide gemeente die reeds hanteren. Kort samengevat zijn dit de consequenties:

- Het verschil bij een éénpersoonshuishouden is € 22,- per huishouding per jaar. Oude IJsselstreek is 3,7% lager dan Doetinchem.
- Het verschil bij een meerpersoonshuishouden is € 19,- per huishouding per jaar. Hier is Doetinchem 2,8% lager dan Oude IJsselstreek.

Voor een verdere onderbouwing wordt verwezen naar het rapport van Price Waterhouse Coopers.

4. Weerstandsvermogen

Om een beeld te kunnen vormen omtrent de financiële positie van de herindelingsgemeente is het noodzakelijk inzicht te krijgen in de mogelijkheden van de gemeente om risico's te kunnen opvangen, ofwel het weerstandsvermogen van een gemeente. Hoe hoger het weerstandsvermogen van een gemeente hoe beter ze in staat moet worden geacht om risico's financieel op te vangen.

Het weerstandsvermogen voor een gemeente wordt onder andere bepaald door de flexibiliteit in de begroting, de onbenutte belastingcapaciteit, de vrij beschikbare reserve en deze uitkomst te confronteren met de aanwezige risico's voor de gemeente. Voor deze herindelingscan is een confrontatie gemaakt tussen de afzonderlijke herindelingsgemeenten en de nieuw te vormen gemeente.

4.1 Weerstandscapaciteit

Onder weerstandcapaciteit wordt verstaan de middelen om onverwachte tegenvallers structureel op te kunnen vangen in de begroting zonder dat dit direct gevolgen heeft voor het huidige ambitieniveau. De weerstandscapaciteit is als volgt berekend:

(€ x 1000)	Doetinchem	Oude IJsselstreek	NIEUW
Structurele weerstandscapaciteit			
1. onbenutte belastingcapaciteit	€ 2.135	€ 1.598	€ 3.733
2. post onvoorzien	€ 130	€ 100	€ 230
3. vrije begrotingsruimte	€ 308	€ 859	€ 551
Totaal structurele weerstandscapaciteit	€ 2.573	€ 839	€ 3.412
Incidentele weerstandscapaciteit			
1. algemene reserve	€ 14.641	€ 20.627	€ 35.268
2. algemene reserve grondexploitatie	€ 6.336	€ 335	€ 6.671
3. bestemmingsreserves	€ 5.500	€ -	€ 5.500
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	€ 26.477	€ 20.962	€ 47.439
Totaal weerstandscapaciteit per 1-1-2013	€ 29.050	€ 21.801	€ 50.851

Tabel 7: Berekening weerstandscapaciteit nieuwe gemeente

Bovenstaand overzicht geeft een beeld van de afzonderlijke gemeenten ten opzichte van elkaar en de nieuw te vormen gemeente. Er is geen rekening gehouden met stille reserves aangezien het altijd discutabel is in hoeverre deze stille reserves op korte termijn te gelde zijn te maken. Met de bestemmingsreserves worden de vrij besteedbare bestemmingsreserves bedoeld.

4.2 Risico's

In de eerste fase van het onderzoek zijn de risico's in beeld gebracht door Price Waterhouse & Coopers. De risico's in dit onderzoek sluiten aan bij het beeld van PWC. Daarnaast is het tijdpad tussen het onderzoek van PWC en de herindelingscan te kort om tot andere inzichten te komen.

De gemeenten hanteren ieder hun eigen methodiek voor het bepalen van de risico's. Oude IJsselstreek gebruikt een methode met kansberekening. Het totale financiële gevolg van een risico wordt vermenigvuldigd met een kanspercentage en de uitkomst daarvan wordt opgenomen als risico. Het totaal aan risico's wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit.

Doetinchem maakt eerst onderscheid in interne en externe risico's. Met interne risico's worden de risico's bedoeld die vanuit de eigen organisatie worden veroorzaakt. Deze worden afgedekt door een goede functiescheiding en door interne controle en toezicht toe te passen. De externe risico's komen van buiten de organisatie. Door verzekeringen af te sluiten, voorzieningen te treffen of bestemmingsreserves te vormen worden deze risico's afgedekt. Daarnaast kunnen er contracten worden afgesloten of prestatieafspraken worden gemaakt om externe risico's af te dekken. Naast de interne en externe risico's kunnen er risico's voorkomen die niet afgedekt kunnen worden door de eerder beschreven beheersmaatregelen. Deze overblijvende risico's zullen afgedekt moeten worden middels de weerstandscapaciteit, mits voldoende aanwezig.

Doordat de gemeenten een verschillende methodiek hanteren, is het niet mogelijk om te berekenen of alle risico's opgevangen kunnen worden met de gezamenlijke weerstandscapaciteit. Voor beide methoden kan gekozen worden, het is niet zo dat de ene methodiek beter is dan de andere. Het is echter van belang dat alle risico's in beeld zijn, dat deze gekwantificeerd worden en daarnaast hoe met risico's wordt omgegaan. De provincie hecht waarde aan de systematiek van risicomangement. Daarbij wordt gekeken hoe een gemeente de risico's in beeld brengt en welke maatregelen worden toegepast om risico's te beheersen of te verkleinen. Voor beide gemeenten geldt dat de gekozen systematiek goed is, maar voor een volgende stap richting een nieuw te vormen gemeente is het belangrijk om tot één systeem te komen.

Verder kan gesteld worden dat er nog een onbenutte belastingcapaciteit van € 3,7 mln aanwezig is om structurele tegenvallers op te vangen. Met de onbenutte belastingcapaciteit wordt de ruimte bedoeld die er is om de OZB-tarieven te verhogen tot aan de tarieven die gelden voor een artikel 12 situatie. Voor incidentele tegenvallers kan ook aanspraak gemaakt worden op een incidentele weerstandscapaciteit € 51 mln. Een goed oordeel kan echter pas gegeven worden als het risicoinventarisatiesysteem op elkaar is aangesloten en alle risico's in beeld zijn gebracht. Het is raadzaam om de risico's in te delen naar structureel en incidenteel om inzicht te krijgen in de benodigde meerjarige weerstandscapaciteit. Dit sluit eveneens aan bij het in beeld brengen van de weerstandscapaciteit.

5. Grondexploitatie

Om de levensvatbaarheid voor de nieuwe gemeente op waarde te kunnen schatten is het van belang inzicht te krijgen in het grondbeleid van de verschillende herindelingsgemeenten. Met name het financiële belang en de risico's die een gemeente loopt met deze projecten worden hier nader toegelicht.

Er zijn verschillende vormen van grondbeleid mogelijk. Over het algemeen wordt onderscheid gemaakt tussen actief en passief (faciliterend) grondbeleid. De gemeente voert actief grondbeleid wanneer ze zelf alle gronden aankoopt of in bezit heeft, deze gronden zelf bouwrijp maakt en vervolgens verkoopt aan derden. Bij passief grondbeleid wordt door de gemeente geen grond aangekocht. De gemeente probeert haar doelen te bereiken door het scheppen van heldere kaders via bestemmingsplannen en overleg met marktpartijen.

Oude IJsselstreek

De gemeente heeft het ambitieuze woningbouwprogramma naar beneden bijgesteld. In de begroting 2013-2016 wordt uitgegaan van een afname van het aantal inwoners met 754, daarnaast wordt uitgegaan van een toename van het aantal woningen van 105. Uit deze getallen blijkt dat de gemeente Oude IJsselstreek het voor een aantal jaren geleden ingezette groeiscenario niet kan realiseren en de ramingen daarop afstemt.

De bouwgrondexploitatie en woonvisie bevatten een hoog risico. In het kader van de regionale afspraken over de woningbouwcapaciteit heeft de gemeente de plancapaciteit teruggebracht, zoals hierboven beschreven. Voor de gevolgen van de regionale woonvisie is bij de jaarrekening 2011 een voorziening van bijna € 12 mln. getroffen. Op basis van een 'worst case scenario' zou er een risico kunnen zijn van 26,3 miljoen. Van dit scenario is inmiddels al een groot deel afgedekt. Zo is er een verliesvoorziening getroffen van € 11,8 mln. Daarnaast zijn er aanpassingen gedaan binnen diverse projecten. Het bedrag van het worst case scenario dat nog niet afgedekt is bedraagt € 10,6 mln. Dit komt overeen met het eerder door Price Waterhouse Coopers genoemde risico (zie onderdeel 4.2 Risico's). Mocht het worst case scenario zich voordoen voor het genoemde bedrag dan kan dit worden opgevangen middels de aanwezige algemene reserve.

Doetinchem

De grondexploitatie van Doetinchem is uitgebreid opgenomen in de begroting, de berekeningen zijn zeer actueel. De risico's en wijze waarop de gemeente hiermee omgaat worden uitvoerig voor het voetlicht gebracht. De exploitatie-berekeningen worden jaarlijks herzien. Er is een "Taskforce Ruimtelijke Projecten" die 2 maal per jaar aan de raad rapporteert. Uitgangspunt is dat de beschikbare buffers binnen grondbedrijf gelijk moeten zijn aan de omvang van de in beeld gebrachte risico's. De bufferpositie van grondexploitatie in Doetinchem bestaat uit de volgende 3 pijlers:

- Specifiek voor bepaalde complexen al getroffen voorzieningen van € 13,2 miljoen per 31-12-2011.
- De algemene reserve grondexploitatie van € 6,3 miljoen per 1-1-2013 (€ 6,6 miljoen in 2016).
- De spaarrisicoreserve van € 15 miljoen (per 31-12-2011 gevormd in de jaarrekening 2011).

Daarnaast is er een bestemmingsreserve gevormd van € 2,5 miljoen voor opvang van de nadelen wegens afname van toerekening van apparaatskosten aan grondexploitatie en investeringen.

Ten aanzien van de spaarrisicoreserve wordt nog het volgende toegelicht. Bij de jaarrekening 2011 heeft Doetinchem becijferd dat naar de situatie per 31-12-2011 nog rekening moet worden gehouden met in de toekomst nog af te dekken verliezen van € 29 miljoen. Na de vorming van de bestemmingsreserve van € 2,5 miljoen voor de verminderde toerekening van apparaatskosten resteert er een nog te dekken bedrag van € 27 miljoen. Om dit bedrag bij elkaar te kunnen sparen is de spaarrisicoreserve in het leven geroepen. De deels al gerealiseerde en deels nog te realiseren voeding van de spaarrisicoreserve ziet er uit als volgt:

• Gerealiseerde storting ten laste van het resultaat van de jaarrekening 2011	€ 15,0 mln
• Nog te realiseren stortingen ten laste van de algemene reserve gespreid over de jaren 2012 t/m 2016	€ 8,4 mln
• Nog te realiseren stortingen ten laste van de exploitatiebegroting in de jaren 2015 t/m 2021 neerkomend op 7 x € 0,5 miljoen:	€ 3,5 mln
• Totaal spaardoel spaarrisicoreserve (afgerond)	€ 27,0 mln

6. Conclusie

Om uitsluitend te geven over de financiële levensvatbaarheid van de nieuwe gemeente die ontstaat door de voorgenomen herindeling, is in deze scan voornamelijk gekeken naar de financiële positie, de vermogenspositie en de risico's van de samengevoegde gemeente.

Financiële positie

Beide gemeenten hebben een structureel sluitende meerjarenbegroting. Voor de begrotingsjaren 2015 en 2016 zijn er structurele overschotten hetgeen een goede financiële basis is voor de nieuw te vormen gemeente per januari 2015. Kanttekening is dat alle bezuinigingen gerealiseerd moeten worden. Het merendeel van de bezuinigingen zijn concreet en realistisch, waardoor zij als haalbaar zijn ingeschat. Voor een paar bezuinigingen geldt dat nog niet. Hiervoor geldt dat er twijfels bestaan bij de haalbaarheid. Het is zaak om deze bezuinigingen in te vullen danwel al te realiseren voordat de nieuwe gemeente van start zal gaan.

Bij een herindeling zal de nieuwe gemeente te maken krijgen met minder middelen vanuit de algemene uitkering. Deze teruggang kan worden opgevangen door voordelen als gevolg van de herindeling. Het besparingspotentieel dient nog in beeld gebracht te worden, maar daarvoor zullen eerst keuzes gemaakt moeten worden. Denk hierbij aan de keuze voor bijvoorbeeld huisvesting. Andere besparingsmogelijkheden zitten in bestuurskosten, bestuursondersteuning, inkoopvoordelen, overhead maar ook in gezamenlijke plannen voor beheer en onderhoud. Overigens zal een deel van deze besparingen teniet worden gedaan door de reeds ingeboekte bezuinigingen op samenwerking. Een ander nadeel voor de gemeente zijn de hogere loonkosten die gepaard gaan met de grotere omvang van de nieuwe organisatie.

Regerakkoord Rutte II zorgt voor flinke bijsturingsoopdracht

Het regeerakkoord zal grotere financiële consequenties met zich brengen voor de nieuwe gemeente dan de financiële gevolgen door de herindeling. De taken die worden overgedragen naar de gemeenten zullen met minder budget gepaard gaan. Voor de nieuwe gemeente zijn de gevolgen van het regeerakkoord € 16,6 mln.

Voldoende weerstandscapaciteit om tegenvallers op te vangen

Een belangrijke graadmeter voor de levensvatbaarheid is het weerstandsvermogen van de nieuwe gemeente. Door een verschillende benadering in relatie tot risico's is het niet mogelijk om dit nu te bepalen. Advies is daarom om gezamenlijk tot één systeem te komen voor het inschatten en kwantificeren van de risico's. Overigens kan de nieuwe gemeente nog tegenvallers opvangen door een onbenutte belastingcapaciteit van € 3,7 mln en een incidentele weerstandscapaciteit van € 51 mln.

Dekking integratiekosten voor vormen nieuwe gemeente

Voor de integratie naar de nieuwe gemeente worden incidentele kosten verwacht. Vanuit de algemene uitkering wordt de toekomstige gemeente gecompenseerd met € 6,4 mln. Dit bedrag is bedoeld voor de frictiekosten van de herindeling.

Grondexploitatie

De financiële risico's binnen de grondexploitatie van Doetinchem zijn volledig afgedekt, dit vormt geen risico voor de nieuwe gemeente. Voor Oude IJsselstreek geldt dat er een onafgedekt risico is van € 10,6 mln. Dit bedrag kan echter wel afgedekt worden door de aanwezige algemene reserve waardoor het risico voor de nieuwe gemeente beperkt is.

Eindconclusie

De provincie is van mening dat er sprake is van een goede financiële basis voor de nieuwe gemeente. De financiële gevolgen van de herindeling zijn op te vangen. Het regeerakkoord Rutte II zorgt voor de grootste uitdaging voor de nieuwe gemeente.

Aanbevelingen voor de nieuw te vormen gemeente

Ter afronding van de herindelingscan geeft de provincie enkele gerichte aanbevelingen om het herindelingsproces goed vorm te geven.

- De provincie adviseert om in deze fase te zorgen dat de lasten voor de nieuwe gemeente niet hoger worden voorafgaande aan de harmonisatie. In dit kader dienen de gemeenten bij een definitief besluit tot herindeling rekening te houden met de Wet Arhi waardoor intensivering van bestaand beleid of ontwikkeling van nieuw beleid wordt beperkt.
- De provincie adviseert verder om zo spoedig mogelijk een herindelingsbegroting op te stellen voor het project. Het gaat om de specifieke kosten die te maken hebben met het herindelingsproces. Benoem daarbij een budgetverantwoordelijke en monitor tijdens het harmonisatieproces de bestedingen.
- Met het harmoniseren van beleid en verordeningen kunnen per gemeente verschillende financiële gevolgen ontstaan. Het is van belang voorafgaande aan de herindeling hier inzicht in te krijgen en hiervoor afzonderlijk, voor zover mogelijk, maatregelen te treffen.
- Om een goed beeld te krijgen is het noodzakelijk onderscheid te maken tussen beïnvloedbare en niet beïnvloedbare ontwikkelingen. De gemeenten wordt geadviseerd hierbij aan te geven of het effect van de ontwikkeling een structureel of incidenteel karakter heeft.
- Het is raadzaam om de harmonisatie van de belastingverordeningen voorafgaand aan de herindeling voor te bereiden en formuleer hierbij gezamenlijk beleid ten aanzien van de lokale heffingen. Analyseer tevens welke verschillen ten grondslag liggen aan het verschil in tarieven tussen de herindelingspartners.
- Benoem en kwantificeer de risico's voor de herindelingspartners in een risicoregister met een zelfde systematiek. Het is belangrijk direct volgend op het besluit tot herindeling een eenduidig risicomanagement te voeren ofwel harmoniseer de afzonderlijke paragrafen weerstandsvermogen. Daarnaast is het raadzaam de risico's in te delen naar structureel en incidenteel om inzicht te krijgen in de benodigde meerjarige weerstandscapaciteit en actualiseer hiertoe jaarlijks het risicoregister.

Bijlage 1 Samengevoegde begroting 2013 & 2014

		2013		
		Nieuw		
		Lasten	Baten	Saldo
Hoofdfunctie 0	ALGEMEEN BESTUUR	€ 16.830	€ 1.461	€ 15.369
Hoofdfunctie 1	OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	€ 6.942	€ 360	€ 6.582
Hoofdfunctie 2	VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	€ 16.562	€ 4.523	€ 12.039
Hoofdfunctie 3	ECONOMISCHE ZAKEN	€ 1.988	€ 1.800	€ 188
Hoofdfunctie 4	ONDERWIJS	€ 12.473	€ 1.646	€ 10.827
Hoofdfunctie 5	CULTUUR EN RECREATIE	€ 28.637	€ 3.756	€ 24.881
Hoofdfunctie 6	SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING	€ 82.246	€ 42.365	€ 39.881
Hoofdfunctie 7	VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	€ 28.728	€ 24.320	€ 4.408
Hoofdfunctie 8	RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING	€ 40.406	€ 36.447	€ 3.959
Hoofdfunctie 9	FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	€ 15.933	€ 133.098	€ -117.165
Totaal functies	Totaal saldo	€ 250.745	€ 249.776	€ 969
	Saldo incidenteel	€ -1.426	€ -1.029	€ -397
	Saldo structureel	€ 249.319	€ 248.747	€ 572

		2014		
		Nieuw		
		Lasten	Baten	Saldo
Hoofdfunctie 0	ALGEMEEN BESTUUR	€ 16.841	€ 1.459	€ 15.382
Hoofdfunctie 1	OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	€ 6.708	€ 351	€ 6.357
Hoofdfunctie 2	VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	€ 16.652	€ 4.445	€ 12.207
Hoofdfunctie 3	ECONOMISCHE ZAKEN	€ 1.678	€ 1.730	€ -52
Hoofdfunctie 4	ONDERWIJS	€ 12.513	€ 1.646	€ 10.867
Hoofdfunctie 5	CULTUUR EN RECREATIE	€ 28.862	€ 3.768	€ 25.094
Hoofdfunctie 6	SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING	€ 80.110	€ 42.365	€ 37.745
Hoofdfunctie 7	VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	€ 28.878	€ 24.584	€ 4.294
Hoofdfunctie 8	RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING	€ 36.753	€ 32.819	€ 3.934
Hoofdfunctie 9	FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	€ 17.841	€ 133.497	€ -115.656
Totaal functies	Totaal saldo	€ 246.835	€ 246.663	€ 171
	Saldo incidenteel	€ -1.083	€ -763	€ -320
	Saldo structureel	€ 245.752	€ 245.900	€ 678

Bijlage 2 Samengevoegde begroting 2015 & 2016

		2015		
		Nieuwe gemeente		
		Lasten	Baten	Saldo
Hoofdfunctie 0	ALGEMEEN BESTUUR	€ 16.437	€ 1.436	€ 15.001
Hoofdfunctie 1	OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	€ 6.648	€ 386	€ 6.262
Hoofdfunctie 2	VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	€ 16.567	€ 4.445	€ 12.123
Hoofdfunctie 3	ECONOMISCHE ZAKEN	€ 1.317	€ 1.722	€ -405
Hoofdfunctie 4	ONDERWIJS	€ 12.565	€ 1.646	€ 10.919
Hoofdfunctie 5	CULTUUR EN RECREATIE	€ 27.684	€ 3.780	€ 23.905
Hoofdfunctie 6	SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING	€ 78.929	€ 42.365	€ 36.564
Hoofdfunctie 7	VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	€ 28.894	€ 24.640	€ 4.254
Hoofdfunctie 8	RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING	€ 32.270	€ 28.412	€ 3.858
Hoofdfunctie 9	FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	€ 20.828	€ 135.067	€ -114.239
Totaal functies	Totaal saldo	€ 242.140	€ 243.899	€ -1.759
	Saldo incidenteel	€ -97	€ 138	€ -235
	Saldo structureel	€ 242.043	€ 244.037	€ -1.499
	Gevolgen Herindeling			
	Effect algemene uitkering herindeling			€ 681
	WMO			€ 27
	Totaalsaldo na herindeling			€ -791
	Autonome ontwikkelingen			
	Regeerakkoord Rutte II korting Gemeentefonds			€ 2.744
	Regeerakkoord Rutte II Taakoverhevelingen/taakmutaties			€ 12.968
	Totaalsaldo			€ 14.921

		2016		
		Nieuwe gemeente		
		Lasten	Baten	Saldo
Hoofdfunctie 0	ALGEMEEN BESTUUR	€ 16.484	€ 1.436	€ 15.048
Hoofdfunctie 1	OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	€ 6.641	€ 386	€ 6.255
Hoofdfunctie 2	VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	€ 16.747	€ 4.445	€ 12.302
Hoofdfunctie 3	ECONOMISCHE ZAKEN	€ 1.309	€ 1.627	€ -318
Hoofdfunctie 4	ONDERWIJS	€ 12.553	€ 1.646	€ 10.907
Hoofdfunctie 5	CULTUUR EN RECREATIE	€ 27.645	€ 3.791	€ 23.854
Hoofdfunctie 6	SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING	€ 78.873	€ 42.365	€ 36.508
Hoofdfunctie 7	VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	€ 28.989	€ 24.745	€ 4.243
Hoofdfunctie 8	RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING	€ 32.238	€ 28.412	€ 3.826
Hoofdfunctie 9	FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	€ 20.712	€ 134.546	€ -113.834
Totaal functies	Totaal saldo	€ 242.191	€ 243.398	€ -1.208
	Saldo incidenteel	€ -1.124	€ -31	€ -1.093
	Saldo structureel	€ 241.067	€ 243.367	€ -1.248
	Gevolgen Herindeling			
	Effect algemene uitkering herindeling			€ 681
	WMO			€ 27
	Totaalsaldo na herindeling			€ -540
	Autonome ontwikkelingen			
	Regeerakkoord Rutte II korting Gemeentefonds			€ 2.210
	Regeerakkoord Rutte II Taakoverhevelingen/taakmutaties			€ 14.438
	Totaalsaldo			€ 16.108

Bijlage 3 Gevolgen regeerakkoord Rutte II

Doetinchem:

Tabel algemene mutaties via algemene uitkering gemeentefonds regeerakkoord 2012 Rutte 2
bedragen x € 1.000 (indicatief als via uitkeringsfactor)

Omschrijving	2013	2014	2015	2016	2017	struct.
1 samen de trap op/af	161	36	-131	-651	-959	-835
2 uitname a.g.v. afschaffing BCF		-551	-1.507	-1.511	-1.499	-1.499
3 aframen onderwijshuisvesting			-763	-764	-758	-758
Regeerakkoord Rutte 2 tov MJN	161	-515	-2.401	-2.926	-3.216	-3.092
Correctie reëel accres 0 vanaf 2014 meegenomen		1.272	761	1.619	1.619	1.619
Totaal gevolgen regeerakkoord	161	757	-1.640	-1.307	-1.597	-1.473

Tabel taakmutaties via algemene uitkering gemeentefonds regeerakkoord 2012 Rutte 2
bedragen x € 1.000 (indicatief als vertaling regeerakkoord via uitkeringsfactor)

Omschrijving	2013	2014	2015	2016	2017	struct.
1 geen vermindering politieke ambts dragers			328	328	326	326
2 vermindering pol ambts dr. voor dualisering			-54	-54	-53	-53
3 incidenteel loonontwikkeling 0%				pm	pm	pm
4 apparaatskosten gemeenten			-179	-358	-533	-2.888
5 AWBZ, korting bij overheveling			-4.767	-4.777	-4.739	-4.739
6 huis h. hulp, korting bij overheveling		-266	-2.904	-3.404	-3.376	-3.376
7 hergebruik middelen, korting bij overh.			-596	-597	-592	-592
8 jeugdzorg, geen eigen bijdrage			209	209	207	207
9 jeugdzorg, korting na ontschotten			-119	-299	-444	-444
10 intensiveren bijzondere bijs tand		239	298	299	296	296
Totaal taakmutaties incl. kortingen	0	-27	-7.784	-8.653	-8.908	-11.263

Oude IJsselstreek:

Tabel algemene mutaties via algemene uitkering gemeentefonds regeerakkoord 2012 Rutte 2
bedragen x € 1.000 (indicatief als via uitkeringsfactor)

Omschrijving	2013	2014	2015	2016	2017	struct.
1 samen de trap op/af	105	24	-87	-435	-641	-558
2 uitname a.g.v. afschaffing BCF		-362	-1.004	-1.010	-1.002	-1.002
3 aframen onderwijshuisvesting			-508	-511	-507	-507
Regeerakkoord Rutte 2 tov MJN	105	-338	-1.599	-1.956	-2.150	-2.067
Correctie reëel accres 0 vanaf 2014 meegenomen		827	495	1.053	1.053	1.053
Totaal gevolgen regeerakkoord	105	489	-1.104	-903	-1.097	-1.014

Tabel taakmutaties via algemene uitkering gemeentefonds regeerakkoord 2012 Rutte 2
bedragen x € 1.000 (indicatief als vertaling regeerakkoord via uitkeringsfactor)

Omschrijving	2013	2014	2015	2016	2017	struct.
1 geen vermindering politieke ambts dragers			218	220	218	218
2 vermindering pol ambts dr. voor dualisering			-36	-36	-36	-36
3 incidenteel loonontwikkeling 0%				pm	pm	pm
4 apparaatskosten gemeenten			-119	-240	-356	-1.930
5 AWBZ, korting bij overheveling			-3.174	-3.194	-3.167	-3.167
6 huis h. hulp, korting bij overheveling		-176	-1.934	-2.276	-2.257	-2.257
7 hergebruik middelen, korting bij overh.			-397	-399	-396	-396
8 jeugdzorg, geen eigen bijdrage			139	140	139	139
9 jeugdzorg, korting na ontschotten			-79	-200	-297	-297
10 intensiveren bijzondere bijs tand		158	198	200	198	198
Totaal taakmutaties incl. kortingen	0	-18	-5.184	-5.785	-5.954	-7.528

Bijlage 4 Maatstaventabel

Effecten op herindelingsafhankelijke eenheden voor maatstaven gemeentefonds door samenvoeging van Doetinchem en Oude IJsselstreek tot een nieuw te vormen gemeente. Peilgegevens: dataset voor definitieve berekeningen 2011 (fysieke kenmerken, klantenpotentieel, OAD en meerkernigheid).

Eenheid	Fvw-eenheden		nieuwe gemeente
	Doetinchem (222)	Oude IJsselstreek (1509)	
Meerkernigheid	7	10	16
Kernen minimaal 500 adressen	3	3	5
OAD	1 060	611	880
Klantenpotentieel lokaal	61 110	40 230	101 760
Klantenpotentieel regionaal	63 950	27 750	95 720
Bodemfactor woonkern	1,00	1,00	1,00
Bodemfactor buitengebied	1,00	1,00	1,00
Bodemfactor gemeente	1,00	1,00	1,00
Percentage slechte grond (%)	0	0	0

Bijlage 5 Effect algemene uitkering

Overzicht fusie Doetinchem en Oude IJsselstreek per 1 januari 2013

De bedragen die bij de algemene uitkering staan zijn exclusief WMO, decentralisatie-uitkeringen en overige uitkeringen.

De uitkeringsfactor 2013 bedraagt 1,470

Algemene uitkering voor en na fusie (bedragen x € 1) incl. uitkeringsfactor

Algemene uitkering Doetinchem	46.201.177
Algemene uitkering Oude IJsselstreek	30.069.253
Algemene uitkering voor fusie	76.270.430

Algemene uitkering na fusie 75.589.390

Mutatie algemene uitkering door fusie	-681.040
Aantal inwoners nieuwe gemeente	96.091
Mutatie per inwoner	-7,09
mutatie procentueel	-0,89%

Specificatie mutatie algemene uitkering door fusie (bedragen x € 1)

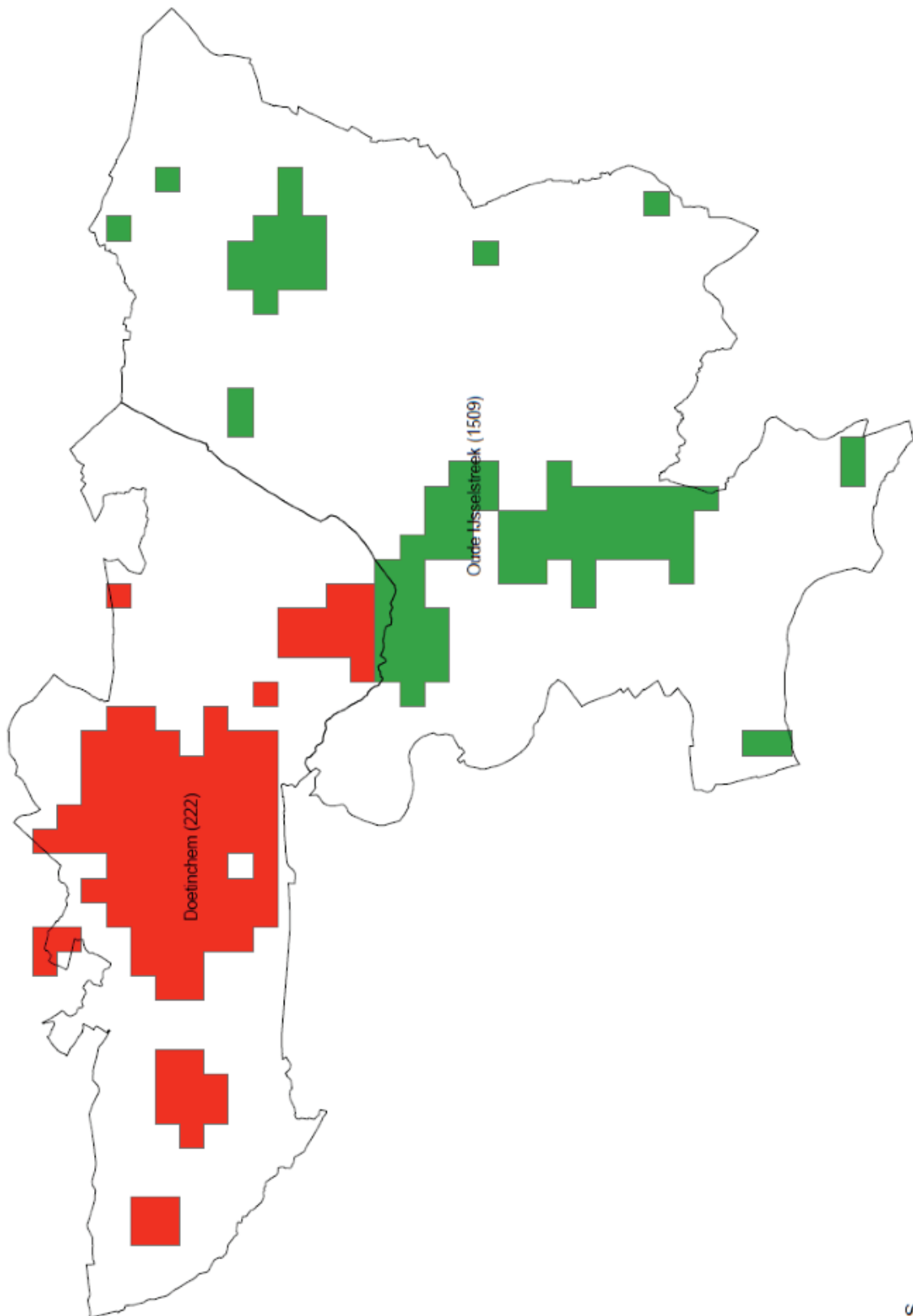
Aantal kernen groter dan 500 adressen	-41.426
Algemene bijstandswet schaalnadeel	-80.228
Algemene bijstandswet schaalvoordeel	-251.728
Lokaal klantenpotentieel	31.765
Regionaal klantenpotentieel	91.478
Land * bodemfactor gemeente	0
Land * percentage slechte grond	0
Buitenwater	0
Oppervlakte bebouwing woonkernen * b	0
Oppervlakte bebouwing buitengebied * l	0
Woonruimten * bodemfactor wonkernen	0
Woonruimten * percentage slechte grond	0
Omgevingsadressendichtheid	13.955
Omgevingsadressendichtheid * percent	0
Oeverlengte * bodemfactor gemeente	0
Oeverlengte * bodemfactor gemeente *	-2.783
Aantal kernen	-14.100
Aantal kernen * bodemfactor buitengebied	-21.919
Vast bedrag	-406.053
Mutatie algemene uitkering door fusie	-681.040

Bijlage 6 Tijdelijke verdeelmaatstaf 2013

Maatstaf Herindeling

Aantal gemeenten -/- 1	1	€ 2.245.440	€ 2.245.440
Aantal inw. -/- inw. grootste gem.	39.839	€ 53,29	€ 2.123.020
			<u>€ 4.368.460</u>
Uitkeringsfactor		1,47	
Totaal bedrag maatstaf herindeling			€ 6.421.637
Uitbetaling:	1e jaar	€ 2.568.655	
	2e jaar	€ 1.284.327	
	3e jaar	€ 1.284.327	
	4e jaar	€ 1.284.327	
		<u>€ 6.421.637</u>	€ 6.421.637

Bijlage 7 Kernenoverzicht 2011

Bron: CBS

Bijlage 8 Bevolkingsprognose

Totale bevolking per 1 januari per gemeente:

Gemeente	Regio	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Aalten	Achterhoek	27.500	27.618	27.906	28.595	28.709	28.346	27.702	26.987	26.184
Berkelland	Achterhoek	44.978	44.523	43.549	42.769	41.829	40.816	39.495	38.090	36.706
Bronckhorst	Achterhoek	37.751	36.931	36.171	35.452	34.656	33.791	32.948	31.878	30.644
Doetinchem	Achterhoek	56.108	56.697	56.650	55.934	54.724	53.338	51.725	49.964	48.265
Oost Gelre	Achterhoek	30.026	30.192	29.924	29.183	28.776	28.255	27.708	27.145	26.896
Oude IJsselstreek	Achterhoek	39.897	39.460	38.955	38.031	37.159	36.341	35.445	34.339	33.362
Winterswijk	Achterhoek	29.051	28.722	28.551	28.998	29.315	29.336	28.942	28.241	27.270
	Totaal Achterhoek	265.311	264.143	261.606	258.962	255.168	250.223	243.965	236.644	229.327

Totale bevolkingsgroei per gemeente

Gemeente	Regio	2010-2014	2015-2019	2020-2024	2025-2029	2030-2034	2035-2039	2040-2044	2045-2049	Totaal
Aalten	Achterhoek	118	288	689	114	-363	-644	-715	-803	-1.316
Berkelland	Achterhoek	-455	-974	-780	-940	-1.013	-1.321	-1.405	-1.384	-8.272
Bronckhorst	Achterhoek	-820	-760	-719	-796	-865	-843	-1.070	-1.234	-7.107
Doetinchem	Achterhoek	589	-47	-718	-1.210	-1.386	-1.613	-1.781	-1.699	-7.843
Oost Gelre	Achterhoek	166	-368	-641	-407	-521	-547	-563	-249	-3.130
Oude IJsselstreek	Achterhoek	-437	-505	-924	-872	-818	-896	-1.106	-977	-6.535
Winterswijk	Achterhoek	-329	-171	447	317	21	-394	-701	-971	-1.781
	Totaal Achterhoek	-1.168	-2.537	-2.644	-3.794	-4.945	-6.258	-7.321	-7.317	-35.984

Aantal huishoudens per gemeente:

Gemeente	Regio	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Aalten	Achterhoek	11.237	11.456	11.826	12.346	12.471	12.313	12.050	11.799	11.484
Berkelland	Achterhoek	18.124	18.424	18.497	18.612	18.531	18.269	17.760	17.172	16.537
Bronckhorst	Achterhoek	15.112	15.119	15.318	15.404	15.342	15.157	14.929	14.505	13.957
Doetinchem	Achterhoek	24.216	25.328	25.999	26.242	26.127	25.670	25.073	24.344	23.631
Oost Gelre	Achterhoek	11.953	12.426	12.600	12.597	12.583	12.480	12.368	12.227	12.139
Oude IJsselstreek	Achterhoek	16.260	16.567	16.918	16.993	16.937	16.716	16.475	16.062	15.617
Winterswijk	Achterhoek	12.347	12.462	12.722	13.257	13.540	13.490	13.226	12.853	12.410
	Totaal Achterhoek	109.249	111.782	113.880	115.451	115.531	114.095	111.881	108.962	105.775

Bijlage 9 Bronmateriaal

- Beleidskader gemeentelijk herindeling, ministerie van BZK, 12 juli 2011
- Bevolkingsprognose Gelderland 2012, provincie Gelderland, maart 2012
- Begroting 2013 gemeente Doetinchem
- Begroting 2013 gemeente Oude IJsselstreek
- Rapportage onderzoek huidige financiële positie, Price Waterhouse Coopers, november 2012
- Factsheets sociaal domein, vastgoed en risico's, Price Waterhouse Coopers, november 2012

Wetgeving en regelgeving

- Wet algemene regels herindeling
- Beleidskader gemeentelijke herindeling (Kamerstukken II, 2008/09, 28.750, nr. 5)
- Beleidskader financieel toezicht bij herindeling van de provinciale financieel toezichthouder

Links

- <http://ftgelderland.databank.nl/>
- <http://www.doetinchem.nl/>
- <http://www.oude-ijsselstreek.nl/>
- <http://www.fusieonderzoek.nl/>
- <http://www.coelo.nl> Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
- www.vng.nl, kies beleidsvelden, burger en bestuurlijke organisatie, herindeling
- http://www.minbzk.nl/onderwerpen/openbaar_bestuur/gemeentelijk_bestuur/gemeentelijke_herindeling
- www.minbzk.nl/programmamakrchtigbestuur, kies in het rechter menu gemeente inspectie & financieel toezicht en vervolgens in het linker menu gemeente inspectie waarna er vier links halverwege de pagina volgen naar een overzicht van alle begrotings- en herindelingscans ingedeeld per jaar
- www.metatopos.org, alle Nederlandse gemeenten, plaatsnamen enzovoorts op internet
- www.sdu.nl/staatscourant, kies gemeentenindex voor herindelingen vanaf 1999 en kerngegevens Nederlandse gemeenten

Provincie Gelderland

Markt 11

Postbus 9090

6800 GX Arnhem

T (026) 359 9111

post@gelderland.nl

www.gelderland.nl